

Čest památce pana profesora Frýby

Dne 8. ledna 2019 zemřel v Praze významný odborník a vědec prof. Ing. Ladislav Frýba, DrSc., Dr.h.c.

Prof. Frýba se narodil 30. 5. 1929 ve Studenci u Horek, okr. Semily. Po studiu na reálném gymnáziu v Jičíně a na Stavební fakultě ČVUT v Praze prošel krátce Státním úřadem plánovacím, byl asistentem na Vysoké škole železniční v Praze, dlouhodobě v letech 1954–1984 působil ve Výzkumném ústavu dopravním, po reorganizaci železničním. Poté v letech 1984–2015 působil v Ústavu teoretické a aplikované mechaniky Akademie věd ČR.

Profesor Frýba byl významným vědcem v oblasti stavební mechaniky. Zabýval se dynamickými účinky vozidel na stavební konstrukce. Během vědecké aspirantury vypracoval pod vedením prof. Kolouška disertační práci o rázu plochých kol na kolejnice, za což mu jako prvnímu na ČVUT byla udělena vědecká hodnost „Doktora technických věd“ (DrSc.). Při přípravě habilitační práce o dynamických účincích vozidel na mosty použil jako první v ČR samočinného počítače, a zavedl tak do tohoto oboru nový moderní přístup. Problémům dynamiky dopravních staveb pak prof. Frýba věnoval svůj další odborný zájem a přinesl do něho celou řadu nových myšlenek a přístupů.

Ve zmíněné vědecké disciplíně dosáhl velkých mezinárodních úspěchů. Napsal přes 200 vědeckých prací, a zvláště vydáním knih Kmitání těles a konstrukcí při pohyblivém zatížení a Dynamika železničních mostů se stal známým a citovaným po celém světě, a v mnoha vydáních je publikovalo česky nakladatelství Academia v Praze a anglicky Thomas Telford v Londýně. Jmenované knihy jsou jedněmi z nejvíce citovaných českých technických knih. Oponoval a recenzoval několik set

kandidátských, doktorských, habilitačních a Ph.D. prací a článků pro mezinárodní časopisy. Byl členem a později i předsedou několika výborů znalců Mezinárodního výzkumného ústavu železničního (ERRI) v Utrechtu v letech 1967–2002 a řídil výzkum železničních mostů v celé Evropě. V období 1996–1999 byl i prezidentem Evropské asociace pro stavební dynamiku. Prof. Frýba předával své znalosti a zkušenosti v přednáškách na mnoha domácích a zahraničních konferencích. Jako mezinárodně uznávaná autorita v oboru dynamiky mostů byl zván jako oponent disertačních prací po celém světě od Kanady, Irska, Holandska, SRN, Indie až po Austrálii. Za zmínku stojí i jeho dlouhodobá vědecká spolupráce s Tokijskou univerzitou a Japonským výzkumným ústavem železničním, byl i členem prestižního mezinárodního časopisu Journal of Sound and Vibration.

Doma byl také dlouholetým předsedou České společnosti pro mechaniku a členem Inženýrské akademie ČR. Spolupracoval s Dopravní fakultou Jana Pernera Univerzity Pardubice (DFJP UP) od jejího vzniku formou členství ve vědecké radě, spoluprací na úkolech Grantové agentury ČR a oponenturami doktorských prací. Za jeho vědecké přínosy ho Vědecká rada Univerzity v roce 2004 jmenovala čestným doktorem (Dr.h.c.).

Jako jeho odkaz pro stávající i budoucí odborníky, a nejen železniční, můžeme použít výňatek z jeho proslovu poté, co mu byl na DFJP UP udělen titul Dr.h.c.: „Uvědomuji si ovšem, že kdo rozmnožuje vědění, podněcuje své následovníky k řešení dalších a dalších problémů, a tím i k jejich vnitřnímu trápení při hledání nových poznatků a cest. Toto tvůrčí trápení je však bohatě vyváženo pocitem štěstí z dobře vykonané práce a je útočištěm a útechou i v dobách nepříznivých pro vědu. Je třeba naši práci popularizovat, prohlubovat až do aplikací a přednášet o ní všude, kde to je jen možné, nejen na vědeckých konferencích, ale i na veřejnosti. Jen tak získáme pro vědu hmotné zajištění. Nezapomínejme přitom na starý, ale prozřetelný a poučný nápis na náhrobku astronoma Tycha de Braha v Praze: „Ani světská moc, ani bohatství, jen žezlo vědy přetrvá věky“. A nemusím ani připomínat, že věda je nekonečný proces, před kterým se musíme skromně sklánět, protože lidské poznatky nikdy nejsou dokonalé.“

Ing. Danuše Marusičová
prof. Ing. Vlastislav Mojžíš, CSc.